

Naturvårdsrådet
19 februari 2009

Plats och tid 27 januari 2009
16.00 – 18.00
Nacka Stadshus, Erstaviksrummet

Stefan Saläng (FP)	Ordförande
Ingegerd Thorngren (M)	Tekniska nämnden
Pyret Due-Hedlund (S)	Tekniska nämnden
Anders Wennerström (KD)	Tekniska nämnden/Miljö- & stadsbyggnadsnämnden
Lennart Nilsson (FP)	Miljö- & stadsbyggnadsnämnden

Naturskyddsföreningen i Nacka:	Ronny Fors, Charlie Wijnblad, Hanna Nilsson, Katarina Kindwall
Saltsjöbadens Naturskyddsförening:	Björn Strehlenert
Boo Miljö och Naturvänner:	Margareta Josefsson
Nacka Miljövårdsråd:	Jan Åman
Aktionsgruppen Rädde Skuruparken:	Gunilla Ingmar
Ältasjöns Fiskevårdsområdesförening:	Sten Fogelström
Boo Fiskevårdsområdesförening:	Ivar Häggblom
Saltsjöbadens Fiskevårdsförening:	Allan Gottfarb

Göran Helin	Teknisk direktör
Birgitta Held Paulie	Projektledare/ Miljöbevakning
Roger Grönwall	Projektledare/ Naturvård
Heidi Swahn	Nämndsekreterare
Magnus Rothman	Projektledare/ Grön strukturplan
Lina Malm	Projektledare/ Kustplan

Underskrifter	Sekreterare	..... Heidi Swahn
	Ordförande	..... Stefan Saläng
	Justerande	..... Jan Åman - Nacka Miljövårdsråd

Naturvårdsråd
19 februari 2009

Innehållsförteckning

Föregående minnesanteckning	3
Grönplan	3
Ryssbergen	3
Tollare	4
Skuruparken	5
Skogsö	6
Kustplan	7
Övriga frågor	9
Nästa möte 21 april	9

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

Föregående minnesanteckning

Godkändes och lades till handlingarna.

Grönplan

Magnus Rothman, projektledare för grön strukturplan, redogjorde i korthet vad som hänt i projektet sedan november.

Under vintern har man haft FOKUS-gruppmöten samt en medborgarenkät. Man har även gått ut med en enkät till förskola och skola för att få reda på vilka grönområden används i verksamheten och på vilket sätt.

Grön och blå- strukturplanarbetar parallellt. Arbetet inriktad i ett första steg beskrivan reaktions- och naturvärden och därefter formulera mål och visioner. Just nu väntar projektgruppen på konsulternas underlagsrapporter. Utifrån underlagsrapporterna kommer man att bearbeta materialet och ta fram förslag till Grönstrukturplan. Miljö – och stadsbyggnadsnämnden kommer att ta upp detta i april/ maj och därefter till KS i maj/juni. Remiss troligen under sommaren.

Ryssbergen

Birgitta Held-Paulie informerade att ärendet har varit uppe på KSAU Som gav klartecken till att påbörja detaljplanarbetet enligt alternativ A (bro över Svindersviken och tunnel genom Ryssbergen)

Föreningarnas synpunkter:

Kommer Ryssbergen att exploateras i framtiden? Rykten säger att konsortiet behöver bygga bostäder i Ryssbergen för att klara kostnaderna för bron över Svindersviken och anslutning till Värmdövägen. Ett nollalternativ utan ny bro samt en utvärdering och konsekvensanalys av andra alternativa dragningar bör tas med i planarbetet.

Snuttifieringen av planarbetet innebär det saknas en helhetssyn för hela området (Anknytning Danviken/ Henriksdalsberget, kvarnholmen, Nacka centrum kring Forum och Sportcentrum) när man arbetar med delplanområden. Varför gör man inte en plan över hela området som berörs och ser på konsekvenser och alternativ innan man beslutar delplaner? Varför låter ni exploatörerna styra istället för att hävda kommunens planmonopol?

Varför lägger man vägen från tunnel till anknytningen Värmdövägen så långt ifrån motorvägen? Enligt ritningarna ser det ut som om man lägger vägen på Bergskrönet?

Ordföranden kommenterade saken så att flertalet av de frågor som föreningarna tar upp behandlas i arbetet med detaljplanen för broförbindelsen och den fördjupade översiktsplanen för Nacka centrum som pågår.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

Tollare

Boo Miljö och Naturvänner

Tillsammans med Naturskyddsföreningen i Nacka har vi under hösten haft en namninsamling för att Rädda Naturen i Tollare. Ingressen i uppropet var: *Vi protesterar emot att stora delar i det tidigare föreslagna naturreservatet har strukits och att många områden med höga naturvärden ligger inom exploateringsområdet. 3 412 personer har skrivit under uppropet – de flesta boende i närområdet eller nära angränsande. Söder om motorvägen i Boo bor c:a 8 000 personer. Det handlar alltså om krav från stor del av lokalbefolkningen.*

Den första delen i uppropet blev nästan uppfyllt. Av tidigare söder om Sockenvägen strukna områden har nu Tollareberget, Mårtens Holme och ekhagen åter lagts in som naturreservat. Hela den skogsbevuxna norrlutningen/bergsbranten från Tollare folkhögskola och ända till Mellanbergsvägen är dock fortfarande borta från naturreservatet liksom hela hästhagarna. Den andra delen i uppropet – ang. områden med höga naturvärden inom exploateringsområdet – har inte alls blivit beaktat i det beslut som Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden tog den 10 december 2008.

Det är flera områden – mindre och större – som har höga naturvärden och där bebyggelse planeras. Brynen i ekhagen måste skyddas. Likaså stor varsamhet vid särskilt skogsbrynet intill Mellanbergsvägen.

Vad som vi inom Naturorganisationerna prioriterar högst är reservatsfrågan kring Tollare träsk. Vi kan inte acceptera att enbart själva sjön samt längst i öster en smal remsa skog blir naturreservat. Vi säger absolut nej till bebyggelsen av de 19 villorna på mark som skulle vara strandskyddad. Kring Tollare träsk finns ett strandskyddsområde om 300 meter från sjön (förutom inom området med den 70 år gamla detaljplanen).

Vid samtalen med människor under namninsamlingen framkom att få visste att detta område skulle bebyggas och många blev upprörda över detta faktum. Man poängterade särskilt att just denna skog används av skolorna (främst Björknässkolan) som orienteringsskog. Den planerade bebyggelsen ger inte utrymme för orientering och inte heller till rekreation i egentlig bemärkelse. Man kommer för nära husen. Den värdekärna som poängterades i naturvärdesutredningen kommer helt att försvinna. Om det här området också bebyggs, så kommer det inte att finnas någon skog alls för rekreation i Tollareområdet. De mindre rester av skog som planeras vara kvar ligger i svårtillgängliga branter och raviner. I översiktsplan 2002 presenterades området vid Tollare träsk som grönområde.

Dessutom vill föreningen påtala att i en motion framförd till Kommunfullmäktige 1992 föreslogs inrättade av naturreservat i bl.a. denna del av Tollare ”för att föregripa de exploateringsanspråk, som annars kan komma att göras”. Motionen avslogs med motiveringen att inget behov fanns att föregripa några exploateringsbehov, eftersom kommunen genom sitt planmonopol behärskade markanvändningen. Nu hävdar inte bara NCC utan också kommunen envist att den gamla detaljplanen måste ge rätt till byggnation – utan hänsyn till strandskydd, höga naturvärden och behovet av närrekreation. Föreningen antar att kommunen fortfarande har planmonopol.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

Tollare 1:1 är ett område med kärnvärde. har ett öppet utlopp. Det finns ett öppet dike på två meter in på tomtgräns. Hur ska man sköta detta i framtiden? Är det kommunens eller fastighetsägarens ansvar? Det är viktigt att det framgår tydligt i terrängen avgränsningen mellan bebyggelse och naturreservatet.

Roger Grönwall svarade

MSN beslutade i november 2008 att återremittera ärendet för att inlämna flera områden i naturreservatet samt bearbeta föreskrifterna. I december 2008 beslutade MSN om nya avgränsningar samt de bearbetade föreskrifterna. Ärendet kommer att tas upp på KSAU parallellt med detaljplan Tollare 1A och 1B.

Skuruparken

Aktionsgruppen Rädda Skuruparken

Aktionsgruppen Rädda Skuruparken genomförde år 2004 en namninsamling med 3400 namn med krav på att Skuruparken skyddas och bevaras som naturreservat.

Skuruparken är ett omistligt närnaturområde för de 11000 som bor runt parken. Otaliga forskningsrapporter visar att vistelse i naturen minskar stress och psykisk ohälsa.

Skuruparken består till 70 % av nyckelbiotoper enligt Skogsstyrelsen. Skuruparken är från början en engelsk landskapspark.

I juni 2007 tillstyrkte MSN reservatsförslaget att hela Skuruparken skulle bli naturreservat. Det fick ett massivt stöd från remissinstanserna, dock ej av markägaren JM. Därefter lades förslaget i malpåse i ett och ett halvt år. Reservatsförslaget togs upp som ett ärende i MSN i november 2008 för att reservatsbildningen skulle komma igång och stadsbyggnadsdirektören fick i uppdrag att bereda ärendet.

Här sker en helomvändning! Stadsbyggnadsdirektören överlämnade i sin tur ärendet till en konsult från exploateringsavdelningen. Denne fick i uppdrag att undersöka alternativa förslag för Skuruparkens framtid. Det alternativ som han förordade gick ut på att detaljplanelägga och bebygga parken. JM bygger i västra delen av parken och tar i gengäld bort stugorna. Resten av parken överläter sedan JM till kommunen.

Intentionerna att reservatsbildningen för hela Skuruparken skulle påbörjas hade i rapporten förvanskats till detaljplaneläggning och bebyggelse av parken. Inom Aktionsgruppen Rädda Skuruparken är vi upprörda, chockade och bestörta över detta förslag. Varifrån hade uppdraget kommit? Eller har vi så självgående tjänstemän i Nacka? Vi anser att detta är en negligering av den demokratiska processen och en kränkning av den starka lokala opinionen. Kommunstyrelsens ordförande lovade inför valet 2006 och så sent som i november 2008 att Skuruparken inte skulle bebyggas!

Aktionsgruppen Rädda Skuruparken framförde vid Naturvårdsrådets möte i februari 2008 följande krav som vi upprepar:

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

- 1 Reservatsbildningen återupptas och fullföljs så snabbt som möjligt oberoende av stugornas situation.
- 2 Skuruparken ska ha karaktären av en landskapspark. Skötselplanen anpassas därefter och utförs med anlitanande av särskild sakkunskap inom området.
- 3 En tydlig tidsplan fastställs med målet att reservatsbildningen ska vara klar före 2009 års utgång.

Roger Grönwall svarade att på MSN sammanträde i februari kommer Stadsbyggnadsdirektören redovisa sitt uppdrag.

Lennart Nilsson (FP) och Ingegerd Thorngren (m) framförde att inget parti hittills föreslagit att naturreservatet ska minskas eller att Skuruparken ska bebyggas.

Margaretha Josefson, Boo Miljö- och naturvänner instämmer i Gunilla Ingmars anförande och tillägger att en bebyggelse, som ger skugga, framför berget i väster kommer att förändra mikroklimatet för växtligheten – med mycket höga naturvärden – som finns i den idag mycket vackra bergsbranten.

Jan Åman, Nacka Miljövårdsråd, överlämnade en bok ”Beskrifning öfver ideén och generalplan till en Ängelsk Lustpark Författad åren 1811 och 1812 af Fredrik Magnus Piper” till projektgruppen som arbetar med Skuruparkens naturreservat. Roger Grönwall och Birgitta Held-Paulie tackade för gåvan.

Skogsö

Projektledare Lina Malm informerade om en ny dragning av kraftledning över Skogsö. Svenska kraftnät bedriver ett projekt i Nacka. Tittar på en ny kraftledning på land och i sjön för att förstärka matning till Värmdö samt en reservmatning till Nacka.

Den nya ledningen kommer att gå igenom naturreservatet Skogsö. Man har tittat på tre olika alternativ. Lina Malm är samordnare i Nacka kommun. Etableringsytor och uppställningsplatser under projekttiden – Kommer att skriva ett avtal ang kommunens krav för att tillåta denna dragning etc.

Det har visat sig att det område som förordas är ett arkeologiskt intressant område. Den arkeologiska utredningen kommer att göras innan själva rörnedläggningen kommer att startas. Tidigast om ett år kommer rörnedläggningar att äga rum. Projektet kommer att ta ett par år.

Svenska kraftnät har ansökt om koncession. Energimarknadsinspektionen kommer att föreslå ett förslag till regeringen som fattar beslut. Kommunen har yttrat sig om de olika sträckningarna i två omgångar. I första vändan förespråkade nämnden Saltsjöbaden sträckningen och vid andra gången efter protester förespråkade man Skogsö.

Saltsjöbadens naturskyddsförening påminde att i arbetet med att skapa Skogsö naturreservat konstaterades att det område som nu föreslås var det område högsta kärnvärdet i Skogsö naturreservat.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

Ordförande fann det naturligt att kommunen under det fortsatta arbetet håller kontakt med och samarbetar med Saltsjöbadens Naturskyddsförening.

Kustplan

Lina Malm projektledare för kustplan informerade i korthet.

Tar fram ett program för kustplan med mål och förutsättningar för temana förvaltning av vattenmiljön, naturmiljöer, kulturmiljöer, strandskydd, bebyggelse, kommunikationer, friluftsliv, båtliv, turism och miljö- och riskfaktorer. Under sommaren och hösten har en marinbiologisk undersökning med naturvärdesbedömning, naturinventering på land och rekreationsinventering gjorts. Även hamnar har inventerats. Detta tillsammans med annan kunskap utgör underlag för kustplanen.

MSN kommer att ta upp programmet i mars och därefter till KSAU i april och KS i maj. Remiss troligen under sommaren. Efter programmet har varit på programsamråd kommer det tas fram en samrådshandling som utöver förutsättningar och mål även kommer att innehålla rekommendationer.

Lina Malm redogjorde i korthet resultaten från den Marinbiologiska undersökningen som Sveriges vattenekologer har gjort. I undersökningen har man tittat på 20 olika områden för att representera olika karaktärer av miljöer, påverkade och mindre påverkade områden. Resultaten visade bl.a. att vattnen innanför Baggenstaket och Neglingemaren har visst naturvärde, medan vattnen utanför Baggenstaket och Vårgårdssjön har högt naturvärde. Konsulterna har även visat på hot mot kustvattenområdet och förslag på åtgärder. Rapporten kommer att läggas upp på kommunens hemsida under kustplanen.

Övriga frågor

Svärdsö

Föreningarna undrade vad som händer med Svärdsö naturreservat?

Ordförande svarade att Svärdsö ingår i länsstyrelsens program för mest värdefulla tätortsnära naturområden i Stockholms län från 2003. Redan 1985 fattade Nacka kommunfullmäktige beslut om att Svärdsö ska skyddas som naturreservat. Gällande översiktsplan slår också fast att ett naturreservat ska inrättas för Svärdsö. Arbetet med reservatsbildningen kan förväntas komma igång efter 2010 (=nästa mandatperiod)

Övriga frågor

Naturvårdsåret 2009

Katarina Kindwall informerade att Naturskyddsföreningen har förslag på aktiviteter för att synliggöra att 2009 är Naturvårdsår. Föreningen firar 100 år.

Följande idéer överlämnades till NVR:

”En av de viktigaste aspekterna är förstås att synas på affischer, annonser, på webben och kanske någon samlad trycksak. Det vore bra med ett enkelt logga/bild för

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd
19 februari 2009

Naturvårdsåret som sen kan användas i olika sammanhang och av kommunen samarbetspartners som olika föreningar.

Naturguidningar

En gång varje helg maj-september, med olika teman, i samarbete med olika lokala organisationer. Tjejvandringar, Äldrevandringar – gärna i kombination av natur och kultur dvs. både berätta om intressanta företeelser i naturen och platsens historia. Behövs därför ofta två guider.

Fototävling om Nackas natur

En fotoutställning kombinerat med bildvisning och tävling med naturfoto från Nacka. Gärna i samverkan med NVP och Mitt i Nacka. Börja informera i april. Utställning och tävling på hösten.

”Naturnatten” i Nyckelviken

En helkväll 5/6 fram till midnatt med naturvandringar, aktiviteter för barn, föredrag, korvgrillning, våffelgräddning, målarverkstad. I Nyckelviken vid raststugan och runt hela nyckelviken. Naturnatten är Naturskyddsföreningens koncept, men vi skulle gärna genomföra det i samverkan med kommunen 2009.

Skolprojekt, barnens skogar, Östersjön

En informations- och utbildningskampanj för skolor F-3 om speciella naturområden i Nacka, skogar som passar barn och om Östersjön och pedagogiska teman som passar där. Gärna med koppling till hälsa.

Familjeaktiviteter

Aktiviteter som är gjorda för att passa hela familjen

Naturguide på webben + liten folder

Alla stora områden presenteras med kort text, karta, foto, vägbeskrivning. Samma texter och kartor, foton på webben borde kunna fungera i en tryckt guide. Kanske all text kan vara på ”enkel svenska” men utan att kännas traditionellt ”lättläst”. Korta enkla texter, tydliga kartor etc. Skulle fylla en roll jämfört med den tidigare som kommunen tagit fram, se nedan.

Nå nya grupper

Att planera in guidningar i områden där man når grupper som man vet inte utnyttjar naturen i så hög grad. Viktigt att först undersöka ordentligt vad dessa grupper faktiskt söker i naturen. Kan ofta vara annat än naturfantaster söker. Finns forskning på detta. Studieförbundet arbetar också aktivt med att nå ut i Fisksätra. Kanske även göra ett informationsmaterial med en enkel text utan att det skulle kännas ”lättläst”. Eller samköra med guiden, se ovan. Demokrati, tillgänglighet och hälsa är viktiga aspekter.

Ordföranden tackade å kommunens vägnar för föreningens fräscha idéer och synpunkter. Särskilda medel finns i 2009 års budget för genomförandet av Naturvårdsåret 2009 i Nacka.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturvårdsråd

19 februari 2009

Övriga frågor**Grävlingsberg**

Ivan Häggblom

I området har all naturmark krympt trots att man i tidigare skede arbetat hårt för att bevara dessa områden som naturmark. Nybyggnationen har placerats utifrån den högsta punkten och nu använder man sprängsten för att få plattmark och de gamla sluttningar som fanns tidigare är borta. Den gamla naturmarken är Ingen av de fina intensioner som fanns med i detaljplanen när det gäller skyddet av naturmarken har infriats.

Nu vill exploatören att kommunen ska ta över den skövlade skogen!

Ivan Häggblom ansåg det som mycket viktigt att lärdom av det som inträffat i Grävlingsberg i planeringen av andra områden. Han anmälde sin önskan att denna fråga tas upp som separat fråga vid rådets nästa möte.

Lennart Nilsson (FP) informerade NVR att Miljö- & stadsbyggnadsnämnden håller på att ta fram riktlinjer för byggande i sluttning och trädfällning etc.

Övriga frågor**Igelboda depå**

Jan Åman

Det är olyckligt att skära av skogsförbindelsen mellan Skogsö och Erstavik. Sätter man upp ett staket och spränger i området kommer denna gröna kil att försvinna.

Ordförande Stefan Saläng svarade att KSAU sitt möte tidigare under dagen beslutat att ge planenheten i uppdrag att utreda ett alternativt läge för den nya depån väster om Fisksätra.

Nästa möte 21 april

Föreningarna uppmanas att lämna förslag till punkter till nästa dagordning till sekreteraren Heidi Swahn, helst före den 2 april 2009..

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande